

Column

'Je wint geen oorlog met de aftocht in gedachten'

Dr. Jonathan Holslag is politicoloog en China-kenner. Hij is onder meer docent Internationale Politiek aan de Vrije Universiteit Brussel.

Wekenlang zitten een miljoen Syriërs als ratten in een val tussen Turkse troepen, soldaten van het leger van president Bashar al-Assad, Russische bommensalvo's en verschillende militias. Het brandpunt van de strijd is de Noord-Syrische stad Idlib. De vluchtelingen houden zich op in het grensgebied met Turkije en kunnen geen kant uit. Turkije houdt de grens zoveel mogelijk dicht en humanitaire organisaties zijn er beperkt actief. De tragedie van Idlib bevestigt twee belangrijke observaties. Een eerste is wederom dat het Westen, Europa op kop, uitgerangeerd is als strategische speler in de regio. Een tweede observatie is dat geweld loont. Het offensief van Bashar al-Assad en zijn Russische bondgenoot toont dat men nog steeds terrein kan winnen door een combinatie van branie, brute macht en de bereidheid er te blijven.

Vooraf dat laatste is belangrijk: de wil en de bereidheid om te blijven. Het Westen heeft de voorbije decennia militaire macht ontplooid in verschillende landen en daarbij zijn gruwelijke dingen gebeurd. Een eerste verschil is dat Bashar al-Assad oprukt naar Idlib om het gebied opnieuw definitief te controleren. Al-Assad voert oorlog om er te blijven. Het Westen daarentegen voerde de voorbije tijd vooral oorlog in Irak en Afghanistan om zo snel mogelijk te kunnen vertrekken. Rivalen als de Islamitische Staat en de Taliban kregen daardoor een voordeel: de lokale bevolking zal immers niet geneigd zijn haar lot met de tijdelijke bezetter te verbinden. Hoe zeer de Amerikanen met hun *counterinsurgency* ook probeerden de harten en de geesten te winnen, men besefte steeds dat zij slechts passanten waren. Je wint geen oorlog met de aftocht in gedachten.

Een tweede verschil is dat Damascus en Moskou geen scrupules hebben. In Westerse landen is het vermijden van burgerdoden de eerste overweging bij militaire operaties. Dat neemt niet weg dat er soms burgerdoden vallen, maar er is minstens terughoudendheid. Bij de Russen en het Syrische leger hoort terreur bij de campagne. Het doel van Rusland en Syrië is deels om Turkije 'te verdrinken in de vluchtelingen'. Dit is geprogrammeerd in de doctrine, ja zelfs in de wapensystemen. Bekijk de Amerikaanse HIMARS-raketlanceerder. Dit is een artillerie-systeem gemonteerd op een vrachtwagen. Elke vrachtwagen telt zes ultranauwkeurige raketten van ongeveer een miljoen dollar per stuk. Bij Rusland en Syrië steekt het minder nauw. De Smerch is uitgerust met 12 raketten, de TOS-1A met 24 en de Grad met 40 stuks. In de geesten van de Westerse samenleving betekent oorlog vooral het vermijden van terreur; in de geesten van veel andere landen is oorlog terreur.

Een derde verschil: de bereidheid om te vechten en offers te brengen. Voor president al-Assad bestaat er geen keuze: hij moet gebied veroveren om in het zadel te blijven. Ook voor de Russen geldt die houding. Denk maar aan de annexatie van de Krim. Militarisme viert hoogtij in grote delen van de wereld. Vladimir Poetin koketteert als gewapende held. Andere leiders zien we steeds meer in militair plunje en met machinegeweer in de hand. Het mentaliteitsverschil tussen onze contreien en de rest van de wereld is enorm. Bij ons is ongeveer 20 procent van de bevolking bereid 'te vechten voor zijn land'; in de meeste Aziatische landen is dat boven de 70 procent. Wie evenwel dacht dat ouderwetse veroveringscampagnes er niet meer toe doen in de eenentwintigste eeuw, zou misschien toch maar beter aandacht schenken aan wat er gebeurt rondom Idlib.